

ИЗДАВА
УТОРНИКОМ
И
СУБОТОМ
УРЕДНИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА НОВОГРОРЦА БР. 7
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
РУКОВОДИ СЕ НЕ ВРАЂАЈ
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕТПЛАТА:
МЈЕСЕЧНО ЛИ. 8.—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛИ. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

СКУПЉАЊЕ ПОМОЋИ ЗА ИЗБЈЕГЛИЦЕ

У тежњи да се помогне онима који су потребити помоћи, Главни национални одбор упутио је нашој јавности апел да се отпочне са прикупљањем земске помоћи за избјеглице у Будви.

Послије капитулације многе наше породице које су биле насељене по другим крајевима наше земље — у Меткохији, Косову, Јужној Србији, Војводини — морале су, зале-горе, да се поврате у Црну Гору, голе и босе, гладне и жале, извршене од дуга и занора пута, страдања, гонења и тозга. Дошле су у наше крајеве на ништа без ништа. Оне које су имале у Црној Гори нешто имовине, након зануштене и расете, повратиле су се са своју старину, хватајући се у холташ са немаштном, оскудицама и отсуством најужинијих средстава да се поново отпочне живот у старом дому. Оне породице које су, још приликом иселења, биле отуђиле своју овомашњу имовину, сада нијеу имале на шта да се поврате, те је њихов положај био много тежи. Такве породице су се свјештале у појединим слободним логорима, где су им власти и добри људи — у границама садашњих могућности — указивали помоћ, да прелије и одрже се док им се набу боља средстава за живот. Један од тих избјеглицих логора налази се у Будви, гдје живи 360 избјеглица, која су у веома биједном и неподшолним стању, без одјеће и обуће, без ни приближно довољно хране.

Власти су, заиста, избјеглицама указивале новчане и материјалне помоћи, повремено, нарочито у варошима. Избјеглицама службеницима се, у том погледу, особито залагало у сусрет, на првом мјесту издвајањем новчаних помоћи, на два пута, у виду њихових мјесечних припадности. Надлежне власти су, најзад, допиле одлуку о повраћају у службу свих избјеглица имовника који испуњавају законске услове. Многи од њих већ су добили своја мјеста, а за остале је постављено у току. На тај начин је донесено једно решење избјеглицима цивичночком питању, решење које ће наићи на одличан пријем, под ограничењем да ће службеници избјеглице још да дужи времена остати у изузетно тешком материјалном положају због досадашње своје оскуднице и материјалне испрљности, о чему треба да се убудуће поведе рачун.

Али, остале избјеглице, неслужбеници, избјеглице насељенице породице, својим мучним положајем, наизкљу да им се посвети највећа пажња. Ико власти чине оно што до њих стоји, апак то је недовољно за ове избјеглице и наине се дужност наше онал-ног свијета да акцију за помагање и збрињавање избјеглица узме у своје руке, да је развије и да је постави на извршну основу мубсобне социјалне помоћи и братског, пријатељског старња и да је протегне на све неарбирне избјеглице.

По варошима ће се скупљати до-вољеним прилози за избјеглице у Будви. Од те акције не треба нико да изостане; сваки нека приложи свој скромни обол. Ко може и колико може нека приложи, водећи рачун о оној народној израци: Ко брзо даје, оно брзо узима. Стоје наших избјеглица је тешко, а сад ће их зма стегнути својом леденом руком, па је потребно да им се пружи помоћ у одјећи, обуци и храни. Апелује се на националну

свијест, на социјална осјећања и на братску љубав наших људи који су ипак у бољем материјалном положају него избјеглице — да одвоје поменито од својих средстава за оно несрећно чја је егзистенција биједна.

Помажући једни другима, наши људи ће показати не само своја племенита срца него и своју националну свијест, јер сваки здрави национализам манифестује се у дјелотворности у корист свих припадника народне заједнице, без обзира на њихов друштвени положај, степен и ранг. Д.

Трећи пораз америчке флоте код Саломонских Острва

Један комунике главнога стана јапаних империјалних оружаних снага објављује нове појединости о бици у Јужном Пацифику. Комунике јавља да су непријатељу задани слиједићи губици: један борбени брод, два носача авиона, још један носач авиона велике тонаже, три крстарице и један контраторпиљер су потопљени. Тешко је оштећено слиједиће бродовље: три контраторпиљера. Непријатељско ваздухоловство изгубило је више од 150 авиона оборених током ваздушних борби изнад непријатељских положаја; сем тога је 25 непријатељских авиона оборено од стране противвајонског артиљерије јапанике флоте и у двојојма над јапаниким положајима. У свему изгубио је непријатељ преко 200 авиона, међу њима и оних који су изгубљени са носачем авиона.

Акција на Алеутинском Острву и Гудалканару

Главни стан Јапаниких империјалних снага јавља да су поморске снаге за посљедје више стратегијских такчака на Алеутинском архипелагу, оборивши од 22 јуна до 21 октобра 32 непријатељска авиона. Јапаници су у исто вријеме изгубили: један контраторпиљер, а 2 транспортна брода тешко су оштећена, 15 хидроавиона који се није успјели вратити у базу.

Јавља се да су јапанике трупе успјеле стиснути сјеверноамеричке трупе на Гудалканару на још ужем простору. Од неједне водике на читавом фронту жестока борба. Учествоу више јединица ратне морнарице. Још неједна битка развојено је на сјеверној обали острва 141 утврда а многобројни американски утврбени положаји ископани у земљи такође су онепоскобени. Јапаници борбени авиони напали су америчка упроришта на јужном Пацифику. Сјеверноусталијанска лука Таунсвил која је претрпјела тешке нападе налази се у пламену. Зона складишта, у близини луке, која је претрпјела тешку штету, претворена је приликом напада јапаниких бомбардера, у рушевине. Двдестак миља од Таунсвила потопљен је један непријатељски брод од 6.000 тона.

Говор турског министра претседјинија г. Сараоглу-а

Претседник турског министарског савета Сараоглу објавио је очекиваног говор у јавности у јерулу. Значајних на-пома издржане а за уништување савезника. Он је највише на мјесту да олакшање живот свим онима који живе од стра-них прилика.

Њ. Е. ГУВЕРНЕР ЧЕСТИТА РОЂЕНДАН Њ. В. Краљу и Цару

Приликом рођендана Њ. В. Краља и Цара Италије Виктора Емануела III, Њ. Е. Губернер Црне Горе упутио је дјелешу следеће садржине:

Молим да будеш код Узвишеног Владара шумач осјећаја дубоке оданости и честишких италијанских трупа и грађанства у Црној Гори. Збијени данс као и увијек око нашег Краља и наше Заставе, живља је него икада у нашим срцима вјера у побједу.

Генерал ПИРЦИО БИРОЛИ

На честитку Њ. Е. Губернера, Њ. В. Краљ и Цар одговорно је дјелешом, као гласи:

Са задовољством сам примио честитке италијанских трупа и грађана у Црној Гори, чији сте Ви тумач били. Срдачно Вам се захваљујемо на тако драгом сјећању.

ВИКТОР ЕМАНУЕЛ

Њ. Е. Губернер честита унапређење Њ. Кр. Вис. ПРИНЦА ПИЈЕМОНТСКОГ

Пригодом унапређења Њ. Кр. Вис. Принца Пијемонског, Умберта Савојског, у чин маршала Италије, Њ. Е. Губернер Црне Горе упутио је Узвишеном Принцу следећу брајовну честитку:

Молим да изразите Краљевском Височанству Принцу од Пијемонта моју одану искрену жељу за све већу славу пригодом улска у највиши чин, што је сигурно предзна неизоставне побјеле.

Генерал ПИРЦИО БИРОЛИ

Њ. Кр. Вис. Принц Пијемонски одговорно је Њ. Е. Губернеру следећом дјелешом:

Много захваљујемо на љубавном пријатном сјећању. Одани

УМБЕРТО САВОЈСКИ

ВЕЛИКА ВАЗДУШНА И ПОМОРСКА БИТКА НА СРЕДОЗЕМНОМ МОРУ

Главни Стан италијанских војних снага објавио је у недељу навече следећи ванредни комунике:

У борби што се води у тјешкој сарадњи против непријатељских поморских формација што оперишу на обалама сјеверне француске Африке, ваздухоловство и морнарица италијанска и њемачка постигле су већ до сада велике успјехе.

14 транспортних бродова од укупно 102.000 тона сигурно је потопљено. Један цистерна брод 10.000 тона торпедован је и прелуштен пламену. Седам других трговачких бродова од укупно 71.000 тона оштећени су у толикој мјери да их се може сматрати изгубљенима.

Непријатељ је према томе изгубио 183.000 тона трговачког бродовља.

Међу ратним јединицама потопљена су три крстача, четири контраторпиљерке и извиднице, док је потопљено и оштећено један брод, три носача авиона, од којих један врло тешко, 14 крстарица и 7 већих контраторпиљерки, те 7 торпиљерки и извидничких бродова.

Укупно, дакле, 89 непријатељских или трговачких јединица је уништено или оштећено у непрекидном нападу што су били наведени између 7 и 13 новембра од стране ваздушних и поморских снага О.овине у западном Медитерану.

Битка се наставља.

колоне и снабдевалачке путеве у позадани.

Изад Средоземног Мора и над француском Сјеверном Африком осовински су авиацијари у ваздушним борбама оборили само током суботе 9 непријатељских апарата, а истога дана, у зору, једна италијанска подморница потопила је са два торпела, у заливу Буџи, једну британску крстарицу класе „Леандер“ од 7.200 тона и један натовар-ни трговачки брод од 6.000 тона. Двије непријатељске крстарице и пет транспортних бродова погођено је више пута, а постројена за искрцавање разорена су у потпуности. Дан прије једној италијанској подморници је успјело извући се у луку Буџи и потопити један брод од 10.000 т на

Источни фронт

У мртвурену је ваздухоловство било врло активан на централном и на јужном сектору. У стилијарској зони напалу су многоброје непријатељске батерије на и.оточној обали Волге. На сјеверном дијелу централног сектора морне формације су бомбардовале концентрације трупа, а токо-лено и складишта ратног материјала. Потпуно је разорена једна станица и један теретни воз натоварен ратним материјалом. Источно од Изменског језера погођени су бомбама ратни објекти и концентратице трупа.

Англоамеричко истраивање у Кини

Сјеверноамеричке власти поставиле су Кини слиједиће захтјеве: 4. Кинијанске ваздухоловне снаге и моторавиона сретска моралу прећи под управу америчких и њемачких зловједника. 5. Кинијанска влада ставиће под англоамеричко заповједништво 100 пешадијских дивизија. Ови захтјеве изазвали су негодовање а непријатељско је расположење Американа порасло.

Либјански фронт

Напредовање британских трупа и издале се сустретављу италијанско њемачке јединице, које задују непријатељских г.битка.

Освинска авиација упорно судјелује у борбама, бомбардујући египтске

ОБРАЗОВАЊЕ У СТАРОМ РИМУ

Све до Пунских ратова и до покорвања Грчке, образовање дјеце и младежи у Риму било је повјерено искључиво породици. Од овога доба почиње се осјетити све више утицај хеленистичке културе.

Породична традиција у Риму, повезана с државним животом, његовала је грађанске врлине, о чему је водио надзор цензор. И јавно мишљење, тајко рећи невидљиви, али ипак моћни чинилац, вршило је свој утицај на породични живот, па је по његовом захтеву и уведено било обимније изучавање народне историје и технологије јавног живота.

Римском тријевном науку није одговарало многолико мишљење и филозофске спекулације, па се и у породици и у школама више правило на староно вјештаче практичном вјештачности. Млади Римљани учили су на паметно вакоме прописани на 12 таблица и пред читана, писања, рачунања још и војничке вјештине на Марсовом Пољу, уз потребна знања на хигијене, медицине и пољске привреде.

Сваки римски грађанин сматрао је да је рођен и способан за сва ова. Он је већ са 17-и годишном постојао пуноправним грађанином и одлазио је неком официру или јавном чиновнику на праксу.

Пред крај републике, у Риму постаје грчки културни утицај, и поред опирања „Римљана старог кова“, све јачи. Овај утицај је и сметао равнијати оригиналног римског васпитног система. Сада већ поједине римске породице узимају грчке робове — педагоге, који су баш као такви најбоље и пронајавили хеленистички дух у Риму. Одлични Римљани одлазе у Грчку да се потпуно усаврше у говорништву и науке грчког језика.

Касније, кад се за вријеме царства тражило правно образовање чиновника, почиње се очет развјетати правна наука и отарати правне школе. Прва је испостакта било повјерено свештеницима, који су га тумачили, усавршавају и развијали заједно са преторима. Сада, када је оно постало главни чинилац образовања јавних чиновника, прелази оно у руке ученака, професора права на универзитетима који га изграђују у рационални систем и њиме упознају своје ученике. Поред универзитета у Риму, отарвају се други по провинцијама. Из овога доба нарочито се истиче гравна школа у Берту, коју је основао Цар Диоклецијан.

Цезар је дао римско право свим наставницима слободних наука, пошто је осјећао сву важност образовања у држави која је постојала свјетским царством. Сами царски и градови оснивају школе, додуше, без неког васпитног система.

У царском Риму није било прописано о образовању наставника, него само за пријем чиновника у службу. Наставници би ради пријема у службу држали проба предавања и од испитних оних зависило би да ли ће бити пријемљени у царску или градску службу или бити одбијени и упућени у друге градове и приватне школе. Овако пријемне наставници добијали би фиксплату. За вријеме цара Хадријана живјали су још имунитет, били су ослобођени порезе, те добијали и новчане помоћи.

Пошто је царски двор постао као неки расадник просвјете, учитељи причева добијали су врло често и највише државне почасте и положе.

Послије 3 вјека геленистички систем и стара културна добра топе извесно промјене. Гноза, неоплатонизам, хришћанска мифологија и црвена догматика међу собом се, тако рећи, оплођују и стварају енциклопедске системе као Каснодор, Иаждоров и Ботетије, која црква прима и преноси као васпитна добра у Средњи вјек. Антички универзитети у Византији, Атини, Риму, Александрији, Антиохији, Бериту, Тријезу, Болдуу, Пулзау,

Ревуу, Кордови, Напуљу, Милану итд. чевају и даље културна добра и служе као углед новим средњовјековним универзитетима. У овим универзитетима Грци су нарочито развили медицину, Римљани право, а Хришћанство теологију.

Навјасне републике и њихов значај за Совјетски Савез

Огромна упорност којом бољшевици бране своје навјасне посјеле јасно указује на то колику им они важност придају. Ту важност су прије Руси упознали и многобројни други народи, тако да је Кавкаса током историје видљиво продоре не једнога од њих, како се у оно вријеме још и не познавао његово главно богатство — петролеје.

Послије прошлог свјетског рата су успрели данашњи савезници Совјета били они, који су својом радом на томе да себи приграбе ако не власт, а оно бар преваст на т. м. т. у. Стога су и Енглеаса и Америка у оно вријеме подупрале све сепаратистичке покрете малих кавкаских република, од којих су хтели направити своје баазе. Међутим, ток догађаја довео је 1921 година у те предјеле бољшевице, који су запосјели цијели крај и направили из Бурђијанске, Азарбејџанске и Јерменске три совјетске републике.

Новим бушењима у Совјетском Савезу развила се ивјесна не баш мала индустрија петролеја у предјелу Урала, али је Кавкаса још увијек остао главни лифтант те драгоцене сировине, покривајући 83% потребе Совјетског Савеза. Друга богатства тих предјела закључују се у дувану, свилу, памуку, разном металу, индустријски њи мина и т. д.

Бацимо један кратки поглед на три кавкаске републике, које у својој историји нијесу увијек сачињавале континентне целине, већ су на њиховим територијама често анила да живје удаљена брдска племена, потпуно изолована не само од општег тока историје, већ и од историје самога предјела, који су географски и етнографски припадали.

Бурђијанска има 3.500.000 становника, од тога 1/3 Бурђијанца, али како их многи погрешно зову „Черкези“, иако су Черкези само једно од многобројних племена. Бурђијанци су својим менталитетом и васпитанством најближи Европљанима, иако их од истих ипак дијеле многа свхватања и расне разлике. Ова република богата је маганским и жељезним рудама, а и одличним угљем. Поред тога омогућили су географски услови знатан развој пољопривреде.

Азарбејџан има 3.200.000 становника, већином Татара муслиманске вјероисповјести. Он је највише значајан по петролеје, те покрива сам преко 70% совјетских потреба, коју су покривали и познати — опроне. У приједним крајевима култивину се памук и дуван. Гајење свиле бубе, воћарство и пољопривреда у знатној мјери употпуњују његова огромна богатства.

Трећа кавкаска република, Јерменска, има око 1.500.000 становника, скоро свих Јермена. Највише је богата бакром, а има и огромне солане. Велики значај у привредном животу тог краја има старочаство, а у првоме реду гајење оваца.

Поред тих богатстава која се у огранјеној мјери искоришћују, има Кавкаса и друга, неискоришћена и запустјела. Нарочито пада у очи скоро потпуно отсуство искоришћавања погненске масе многобројних брњих кавкаских ријека, која би могла у великој мјери уштеђети потрошњу горива у огранјеној броју кавкаских индустријских предузећа. Кавказу, тој ривини Европе, суђено је да одигра привредну улогу у привреди преуређеног континента.

Највише стога што се на овим универзитетима одржавала стара образованост и што је Бизант предао живу традицију свога царског универзитета хуманистичком и генетичком покрету, сачувала се стара античка образованост још и дандас као основница западно-европске културе.

М.

ЈАПАН и привредна обнова Источне Азије

За непуну годину дана ратовања преврнуто је Јапан својелу историју заједно са континентом. Освајање Сингапура представљало је само епизодни догађај, а истребање Америчанца из тврђаве Корџенд, освојење Бирме са бјегством Енглеаса у Индију, све су то биле њиновске етапе на путу јапанске експанзије, којом је заузјем постављен крај директној или индиректној енглеској власти над огромним острвским царством у Источној Азији и Британској превласти на Пацифику.

Јапанци су наравно свјесни огромних потешкоћа које су везане за посједовање толико пространих предјела, али разне изјаве њинових држава, а нарочито недавни говори министра претседника Тоја, показују да су већ отпочели велики радови око правне реконструкције свих тих запосједених крајева, у смислу њинових најсавршенијег привредног искоршћавања. При томе обраћа се пажња не само на моментане потребе ратне производње, него је њима — природно — додијелено прво мјесто, него и на оне привредне гране, које се подижу искључиво за мирнодопске потребе народа насталих у источно азијској сфери благостања, која се на тај начин жели потпуно отргнути зависности од спољашњег свјета. Азија је на својим леђима упознала посљедње привредног везивања за друге континенте. Она је свјесна тога да економски ланцима и политички, па се под пољством Јапана свјим снагама упула да оствари својствену привредну аутархију.

Погледи преуређају-источне Азије, која је прихватио Јапан, отпочиње темељитом реформом управне природе, која предвиђа образовање пет великих подручја, од којих ће три непосредно зависити од Јапана, док ће два имати своје аутономе власти. Прво подручје обухвата Малаку, стару колонију британске круне, Стрети Сетлменс и Суматру. Друго подручје — под именом Источне Индије — сачињава Јава са околним острвима, чебу којима има значај Целебес, као један дио Нове Гвинје. Треће подручје обухвата острво Борнео, а четврто и пето — то јест група Филипинских острва — сачињаваће предјеле са аутономним управачама.

Надаље израђен је тачан план за искоришћавање богатих и мало искоришћених сировина тих предјела, по везаним са проширењем саобраћајних мрежа, организацијом транспорта пројекцијом путева до центара проваодње и развоја трговине.

У првом реду посвећена је пажња важном проблему развоја саобраћајне мреже, будући да је иста — под предратним приликама — цијела служила само за везе са Европом. Чим та мрежа буде подигнута на начин који одговара новоствореној ситуацији, служећи за унутрашње потребе Велике Источне Азије, ријешине се лако питања стварања и смјештаја нових тржишта. Такође и везе са Европом треба да буду правремено проширене, јер ће Европа послије рата заједно постати одличан купац Јапана.

Јапан је тако да сјајно употребиће свој брзотки мах, те је — не губивши ни педаљ својег територија — постигао огромна привредна освајања која су га дигла на и те како доминантни положај у његовом животном простору и у свијету, а која ће дати нови импелс свјетској привреди.

ОСВРТ НА ОПШТИНСКУ ОРГАНИЗАЦИЈУ У ИТАЛИЈИ ПРЕТСЈЕДНИК

И

За равлику од рада који потиче из функције Претседника као шефа општине, у којој он ужива јуно слободу иницијативе, изазива надор старијих власти у пословима који су му повјерени као оцавуи владе, која да се придржава наређења владе, која да се упукују директно или — обично — преко Префекта. Ова јерархиска подребност ипак не прави претседника једноставним извршном наређења и не залази у ње ову стварну надлежност, јер му закон оставије даје овлашћење да издаје повремене и хитне наређења у области јавне безбедности, грађевне дјелатности, мјесне полиције и народнога здравља, као и да изврши односна наређења. Наспољету, претседничкова овлашћења као органа владе састоје се у:

- 1) у извршењу функција, које се односе на цивилни статус и у вођењу регистра у смислу закона;
- 2) у предузимању мјера, које су му у интересу јавне безбедности и народнога здравља повјерене на основу закона и уредаба;
- 3) да блије над свим оним што би могло интересовати јавни поредак, обавјештавајући о томе старје власти;
- 4) у стварању да се уредно води регистар становништва;
- 5) и уопште да врши дужности које су му законима повјерене.

Као претседник прима дужност мјера да положи заклетву.

Претседника замињује у свим његовим функцијама или дјелицима потпретседник, вијештини или, у неодстатуки више, „делегирани“ грађани, или пак Префект може да постави комесара. Префект може да сусудењује претседника од равлога заемавања службене дужности или из разлога јавнога интереса. Против Префектове одлуке није допуштена жалба. Смјењивање са положаја може да наступи Краљевским декретом из оних истих разлога, из којих претседник може да буде сусуденован. Ни против смјењивања није допуштена жалба. Губитак службе наступа силом закона у случајевима осуде за одређене преступе или за било какав влоачи, или за случај осуде на казну лишења слободне преко три мјесеца; исто тако губитак службе наступа у случају кад претседник не положи заклетву.

Претседник може да прима мјесечну награду само у изузетним случајевима, пошто је његова служба, по праву, бесплатна.

Ту награду доначује префект и сдрбују тој висину по претходним овлашћењима Министра унутрашњих дјела.

Евентуална награда пада на терет општинског буџета. Накнада за путне трошкове, премда није у закону предвиђена, припадаје претседнику сваки пут кад буде морао да сноси трошкове за путовања и послове ван општине.

Он прима своју дужност бесплатно у присуству бившег претседника или комесара, који је до тада водио управу, и у присуству секретара.

Присуство бившег вођитеља позлава је потребно не само ради утврђења актуелног стања општинских послова, него и ради тога да се прикупе и уоче елементи који су погодни за доношење потребних одлука у разним гранама службе.

Прва је дужност претседника бити да испита економску и финансијску ситуацију и да прегледа буџетну, инвентар, буџет и пољедна одобрена извршни рачун. О ранијој управи сачињава се нарочити записник, који ће потписати бивши претседник, нови претседник, секретар и рачуновођа гдје овај постоји.

Пов. Лео Рацоно

Грађани! Ублажете тешко стање избеглица даванем прилога за јамску помоћ.

Последње вијести са разних бојишта

Искрцавање особинских трупа у Тунису

Масовно истребљивање англосасног бродовља код обала француске Сјеверне Африке

ИТАЛИЈАНСКИ БИЛТЕН БРОЈ 905
ОД 16 НОВЕМБРА 1942-XXI

Главни стан италијанских наоружаних снага јавља:

Италијанско-њемачке трупе искрцале су се у Тунису са доволом цивилних и војних француских власти.

Довршавају се покрети наших трупа на Кораци и у Јужној Француској. Њемачки бомбардери напали су аеродроме у француској Сјеверној Африци. На земљи је равнано неколико непријатељских авиона. Других 6 разорних су ловци на пратње током борбе.

Осовинске снаге бориле су се такође и јуче жестоко са непријатељским јединицама у Киренаји. Непријатељско ваздухопловство које је било врло активно, издржало је више добоја са нашим ловцима, који су оборили 3 авиона без сопствених губитака. Наше формације извеле су успешне акције гађања на митралеза и бомбама са ниских квота, задавши британским колонама оствариве губитке у оклопним средствима.

Ноћас су британски авиони поново бомбардовали град Ђенуу, који је вретрио нову огромну штету у станбеним четвртима. Установљено је да су међу брањанством погинула 4 лица, док их је 23 рањено. Имена и преамена биће објављена у мјесним новинама.

Важно одлуке француске владе

Министарски савет се састао под предсједништвом маршала Петена. Прије свега приступило се испитивању војне ситуације у Сјеверној Африци. Маршал Петен и влада, као што је општено у званичном комунике, одали су признање вјерности и храбрости афричке војске, којима је пољерено да наставе борбу до крајњих граница својих снага у интересу Француске и неогг царства наспрот томе англоамеричке информације настаје увјерити да је адмирал Дарлан, који се у часу валопједла налазио у Алжиру, супротно том наређењу позвао француске снаге у Мароку и Алжиру да прекупу са давањем отпора. О даљем току тог отпора нијесу у Вишију објављене нове авиачне вијести.

Регрутација Јевреја у Палестини

Регрутација у Палестини дала је енглеским властима једва 25.000 људи. Треба имати у виду да се међу њима налази 18.000 Јевреја, док остатак отпада на Грке, Пољацие и друге Словене. Лондонски план регрутације Арабања према томе је пропало.

У Палестини је образована национална гарда. Нови корпус има задатак надзора над активностима сада у Палестини нагомиланих Јевреја. Као што је познато, енглеске власти не долажу у њих вјере. До сада ефективно новог корпуса износио 4 чете.

Турски парламент изразио је своје безгранично повјерење влади, након што је претсједник министарског савета прочитао свој експозе о унутрашњем положају Турске и о њерма-нонешним ради отпора привредној армији.

Ликвидатор британског царства

Јуче је у Лондону одржан један говор, у којем је Черчил назван најкривичнијим и најразнијим Рузвелтовим зајмцином. Ово признање потврђује оно што се увијек говорило у земљама Осовине, о то је да је енглески министар претсједник ликвидатор енглеског царства, које је свакако пред мијењачке господара. Лист „Флекшер Беоцхтер“ нотирања на англосаконске базе препуштене Сједињеним Дожавама, на Канаду, Аустралију, Индију и на сјеверноамерички упад на Средњем Истоку. На енглеска свјетска тржишта дошла је доиције Америка, која сигурно нема намере да их послје рата изгуби.

Индиректно признавање својих поразе

Сјевероамерички адмиралитет држи се у надале ванредно резервисано у погледу велике поморске битке која се одиграла 12 и 13 овога мјесеца у водама код Саламонских Острва. Си-ноу је у Вашингтону објавио један комунике, који се ограничује на јављање да су са обје стране претрпјели велики губитци. Ништа се не вели подробно о американским губитцима. Појединости се не дају. — завршава се комунике, — да се непријатељу не би дале информације. Ово је традиционалан начин Сједињених Држава, које тако, по примјеру Велике Британије, покушавају да прикрију своје поразе.

Стварни губитци

Поморски аташе јапанске амбасаде у Риму објавио је слиједиће комунике о ваздушно-поморској битци, која је 12 новембра отпочела код Гуадалканала: Према јуче прислијелним званичним информацијама изгубила је сјевероамеричка флота у ваздушној битци на дан 12 новембра једну крстарцу новог типа. Потопљена је такође једна тешка крстарица, а није запалена као што је раније било јављено. Сем тога запалена су три транспортна брода. Тако са нападима извршеним 12 новембра порасли су укупни губитци сјевероамеричке морнарице на 6 крстарица, један контраторпиљер и три транспортна брода што су потопљени, док је разорено преко 190 авиона. Јапански губитци су слиједиће: један линијски брод тешко оштећен, а потопљена два контраторпиљера и две крстарице, као што је прва вијест тврдила; изгубљено је 10 авиона.

Генерал Жиро обешчашћен

Према званичном комуникеу састао се 12 овог мјесеца министарски савет. Лавал је известио министре о положају у Сјеверној Африци. Маршал Петен и његова влада констатовали су да је генерал Жиро, прихватиош из руку странаца команду над Французима настањеним у Сјеверној Африци, прекршио зајдату ријеч и тако се обешчашћено. Према томе ни трупе, ни функционери, ни становништво не требају да га слушају. Државни поглавар маршал Петен преузео је лично врховну команду над француским снагама, те се морају слушати само његове заповијести.

ЊЕМАЧКИ БИЛТЕН ОД 15 НОВЕМБРА 1942-XXI
Фиреров Главни стан јавља:

Њемачке и румунске трупе сломиле су јуче у кавкаском предјелу жестоке непријатељске нападе. Њемачко ваздухопловство успешно је подржало борбе нападајући совјетске артиљеријске положаје и аеродроме источне од Волге. У обрушавању и у бришућем лету нападнути су пољски положаји и непријатељске концентрације на доњем Дону. На осталом фронту нападнуте су утврде и непријатељске борбени положаји, ухваћени заробљеници и заробљен пилеј. Пред њемачком одбраном сломиљени су совјетски локални напади у предјелу Иљменског језера и Волхова. Јата борбених авиона и обрушвача су дању и ноћу тешко напала непријатељске жељезнице станице и воазове.

У Киренаји су њемачке и италијанске трупе пружиле храбри отпор сталном непријатељском притиску. Оне су се помакле даље према западу. У борбама ивишевој борних вода забијелили су тешки губитци.

У борби против англоамеричких снага, искрцаних у Сјеверној Африци, потопиле су њемачке подморнице један транспортни брод од 20.107 тона као и један теретни брод од 6.800 тона. У предјелу Вужја успешно су гађали један аеродром и луке. Испред Бунима оштећена су баченим бомбама два велика транспортна брода са пуњим товаром. Бомбама је разорена једна непријатељска подморница. Њемачки ловачки авиони и разараачи оборили су код туниске обале 3 непријатељска авиона.

Реинтенификација совјетских индустрија

Од онога времена када је Украјина била укључена у круг ратних операција, развио се велики рад на реактивацији њене индустрије. Нарочито богати уљокопи доиског предјела, који су осигуравали 60% потребе Совјетског Савеза, доново су реактивирани. Сам Кривој Рог је прије рата покривао бар 50% совјетске потребе у жељезним рудачима. Најкоспа зона, која је сада у њемачким рукама, лиферовала је знатне количине петролеја. Такође и на овом сектору доведено је у ред више рафинерија. Сва ова богатства, која су Совјети изгубили, држала су у активни биланс Рајха. Такође и што се тиче хране, она је већ данас довољна да покрије потребе окупаторских трупа. Предвиђа се да ће ове године знатне количине намирница моћи бити послате у Њемачку. Што се тиче рударске производње других зависојднутих зона, треба истакнути провајднује торфа у Естонији. Будући да бољшевици приликом самог објества нијесу имали времена да потпуно поруше индустријска постројења, реорганизација је извршена релативно лако и врло брзо. Многе балтичке индустријске земље већ су потпуно реактивиране.

Вишиска влада интернирала

британске и сјевероамеричке држављане и ноцијере

Британски и сјевероамерички држављани интернирани су од стране француске владе, а сјевероамерички новинари притворени у хотелу „Лурд“ да би доиције били замијењени са француским новинарима из англосаконских држава. Један дво американске колоније из Вишија напустио је јуче понодне град специјалним возом.

Јапан будио прати развој догађаја у Средњој Африци

Министар претсједник и министар иностраних дјела јапанског царства дали су изјаве у којима су потврдили да Јапан пажљиво прати развој ситуације створене у француској Сјеверној Африци услед англоамеричког напада. Гувернер француске Индокине изјавио је да Индокина послје англоамеричког напада на Сјеверну Африку мора да више но икада сарађује са Јапаном.

Рузвелтова обавеза и подмињивање арапског жиља

Рузвелт је дао подјелити међу америчким авиачарима посланицу упућену арапском становништву афричког територија. Посланица вели: „Упућујем свој поздрав арапским народима. Нека је мир са њима. Доносилац овога писма је американски војник, то јест пријатељ свих арапских заједница. Поступајте с њим добро. Он је ваш пријатељ. Браните га од евентуалних опасности. Набавите му јело и пића и помогите му да што прије стигне до сјевероамеричких снага које се налазе близу обале. За све го добићете од мене великодушну награду“. Заједно са посланицом добили су авиачири новчаницу од 5 латинских долара одређену за њихове евентуалне добротчиности. Лист „Бервен Цајтунг“ истиче да се Рузвелт заварав да ће моћи освојити симпатије арапског народа, против којег је увијек испељавало непријатељство. Једна патетична жеља неће промијенити душу Арабања, који добро познају свог више или мање извантог непријатеља.

Зачињао изјава команданта француских поморских снага

Завршено је запоседање јужне обале Француске.

Заповједник француских поморских снага на Средоземном Мору и командант обалске одбране Тулона дали су сечану изјаву да ће бранити француско ратно бродовље и поморску тврђаву Тулон од сваког напада англосаконских сила. Фирер и Дуче су услед тога наредили да се не врши запоседање утврбене зоне око Тулона од стране њемачких и италијанских трупа.

КРАТКЕ ВЈЕСТИ

ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Из Њу Јорка јављају да је у јужни предјелу Сједињених Држава зашто испрстао број случајева лицева а. Сазнаје се да су са свега недеље дана само у држави Мисисипи излечавали три Црнца.

— Генерал Лавро Карачоло, бивш командант југословенске војске и генерал Болван Меса, командант једног аријског корпуса на руском фронту, провакати су у чак аријског генерала.